

Obsah

Průvodce studijním textem	7
I Podnikové účetnictví	10
1.1 Základní pojmy podnikového účetnictví.....	10
1.1.1 Cíl a funkce účetnictví	11
1.1.2 Předmět účetnictví	12
1.1.3 Účetní jednotka.....	13
1.1.4 Účetní období	15
1.1.5 Časový rozsah vedení účetnictví	16
1.1.6 Uživatelé účetních informací.....	17
1.1.7 Účetní soustavy	18
1.2 Finanční a manažerské účetnictví (struktura podnikového účetnictví).....	19
1.3 Systém regulace a harmonizace účetnictví	22
1.3.1 Systém právní úpravy účetnictví v ČR.....	22
1.3.2 Nadnárodní harmonizace účetnictví	25
1.4 Koncepce účetních jednotek ve vztahu k rozsahu vedení účetnictví.....	27
2 Základy finančního účetnictví	35
2.1 Finanční výkazy podniků.....	35
2.1.1 Rozvaha (bilance)	38
2.1.2 Výsledovka (výkaz zisku a ztráty).....	38
2.1.3 Přehled o peněžních tocích.....	39
2.1.4 Přehled o změnách vlastního kapitálu	39
2.2 Bilanční rovnice	40
2.3 Analýza obchodních operací	40
3 Účetní zápis obchodních případů.....	55
3.1 Účet	55
3.1.1 T – účet	56
3.1.2 Označení stran účtů (Má dáti a Dal).....	56
3.1.3 Podvojný účetní zápis	56
3.1.4 Zjištění zůstatku účtů.....	59
3.2 Hlavní kniha	59
3.2.1 Označování účtů hlavní knihy	60
3.2.2 Základní pravidla pro vytváření účtů.....	62
3.2.3 Obsah a forma hlavní knihy.....	63

3.3 Účetní deník	65
3.3.1 Obsah a forma účetního deníku.....	65
3.3.2 Vztah deníku a hlavní knihy.....	66
3.4 Od obchodní k účetní operaci.....	67
3.4.1 Účetní doklady a jejich typy	69
3.4.2 Náležitosti účetních dokladů	70
4 Podstata hlavních typů účetních operací – metodický úvod	82
4.1 Ekonomické vztahy podniku – předmět účetnictví.....	82
4.1.1 Externí ekonomické vztahy podniku	83
4.1.2 Interní ekonomické vztahy podniku	84
4.2 Majetková a kapitálová struktura.....	87
4.2.1 Majetková struktura podniku	87
4.2.2 Kapitálová struktura podniku	90
4.2.3 Oceňování majetku a závazků	92
4.3 Výnosy a náklady	94
4.4 Okamžik uskutečnění účetního případu	96
5 Vybrané operace s majetkem.....	105
5.1 Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek	105
5.1.1 Pořízení nehmotného a hmotného dlouhodobého majetku nákupem	107
5.1.2 Metody odpisování dlouhodobého majetku	108
5.1.2.1 Účetní odpisy.....	110
5.1.2.2 Daňové odpisy	111
5.2 Zásoby.....	113
5.2.1 Vymezení hlavních složek zásob	114
5.2.2 Metody účtování zásob	115
5.2.2.1 Průběžný způsob účtování zásob (metoda A)	115
5.2.2.2 Periodický způsob účtování zásob (metoda B).....	116
5.2.3 Oceňovací techniky u zásob.....	118
5.3 Pohledávky.....	122
5.4 Peněžní prostředky	125
5.4.1 Základní operace u peněžních prostředků.....	127
5.4.2 Peníze na cestě.....	128
6 Vybrané operace se závazky.....	140
6.1 Vznik a úhrada obchodních závazků	140
6.2 Operace spojené s účtováním pracovních vztahů a odvodů (mzdové účetnictví).....	143

6.3 Úvěrové vztahy	146
6.4 Operace spojené s účtováním daňových vztahů (daňové účetnictví)	148
6.4.1 Způsob účtování nákladových daní	148
6.4.2 Způsob účtování daně z příjmů	149
6.4.3 Způsob účtování nepřímých daní	150
7 Vybrané operace s vlastním kapitálem	157
7.1 Podstata finančních vztahů k investorům	157
7.2 Operace s vlastním kapitálem u individuálního podnikatele	159
7.3 Operace s vlastním kapitálem u akciové společnosti a u společnosti s ručením omezeným	160
8 Účetní pravidla	167
8.1 Účetní zásady	167
8.1.1 Věrné a poctivé zobrazení skutečnosti	168
8.1.2 Zásada opatrnosti	169
8.1.3 Zásada nezávislosti účetních období	169
8.1.4 Zásada oceňování v historických cenách	170
8.1.5 Zásada bilanční kontinuity	170
8.1.6 Zásada stálosti metod	171
8.1.7 Zákaz kompenzace (vzájemného zúčtování)	171
8.2 Kvalitativní požadavky na účetnictví	172
8.3 Účetní záznamy a jejich organizace	175
8.3.1 Pojem účetních záznamů	175
8.3.2 Fáze zpracování účetního záznamu	177
8.3.3 Oběh účetních dokladů	178
8.3.4 Opravy účetních záznamů	180
8.4 Účetní dokumentace	182
9 Finanční reporting a účetnictví	189
9.1 Organizace účetních pracovišť aneb „Kam se obrátit pro informace?“	189
9.1.1 Typy podnikových účetních agend	190
9.1.2 Začlenění účetních agend do organizační struktury	194
9.2 Vnitřní kontrolní systém	196
9.2.1 Kontrolní prostředí	197
9.2.2 Kontrolní postupy	197
9.2.3 Předvaha a její použití	198
9.2.4 Dokladové a evidenční kontroly	200
9.2.5 Specifika kontrolního systému při použití výpočetní techniky	203

9.3 Jak sestavit základní finanční výkazy podniku – rozvahu a výsledovku ..	204
9.3.1 Základní kvalitativní požadavky na finanční výkaznictví.....	205
9.3.2 Struktura rozvahy.....	206
9.3.3 Struktura výsledovky	208
10 Samostatné přílohy	217
10.1 Směrná účtová osnova	217
10.2 Návrh účtového rozvrhu.....	219
10.3 Vzory účetních výkazů	231
10.4 Výsledky cvičení	233
10.5 Výkladový slovník pojmů	247
Použitá literatura	253

Použité zkratky

V tomto studijním textu jsou použity následující hlavní zkratky:

- V500** Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- ZDP** Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
- ZDPH** Zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.
- ZÚ** Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.